

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-12- Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮSTAIGŲ VALDOMŲ LĖŠŲ PERKĖLIMO Į ĮSTAIGŲ TVARKOMAS SĄSKAITAS VALSTYBĖS IŽDE“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl įstaigų valdomų lėšų perkėlimo į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės ižde“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 pakeitimo įstatymu, kuriame nustatoma, kad biudžetinių įstaigų, išskyrus biudžetines įstaigas, kurių savininkė yra savivaldybė, viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba dalininkė, turinti daugiau kaip pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė, valstybės įsteigtų ir valstybės valdomų finansų įstaigų, kuriose valstybė turi įstatinio kapitalo ir (ar) balsavimo teisių dalį, suteikiančią teisę kontroliuoti finansų įstaigos veiklą (toliau kartu – įstaiga), valdomos lėšos į įstaigos tvarkomą sąskaitą valstybės ižde perkeliama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta eiliškumu ir terminais nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2028 m. sausio 1 d.

Siekiant nustatyti įstaigų valdomų lėšų perkėlimo į įstaigų tvarkomas sąskaitas eiliškumą buvo vadovaujamasi šiais pagrindiniais kriterijais:

- pirminiame etape į įstaigos tvarkomą sąskaitą valstybės ižde perkeliama lėšos tų įstaigų, kurių apskaitą centralizuotai tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras (toliau – NBFC), taip pačioje pradžioje siekiant užtikrinti būtiną glaudų bendradarbiavimą ir galimybę operatyviai keisti informaciją tarp Finansų ministerijos (jai pradėdant atlikti naujas funkcijas) ir NBFC darbuotojų. Įstaigų skaičius nustatytas atsižvelgiant į tai, kad bandomosios eksploatacijos etape (2023 metų liepos ir rugpjūčio mėnesiais) į įstaigos tvarkomą sąskaitą valstybės ižde planuojama perkelti ne mažiau kaip 150 įstaigų lėšas;

- tolesniuose etapuose į įstaigos tvarkomą sąskaitą valstybės ižde įstaigų lėšos perkeliama atsižvelgiant į ankstesnių apklausų metų gautą informaciją apie finansų įstaigose atidarytas sąskaitas ir specifinius poreikius dėl finansų įstaigų paslaugų bei atliekamų mokėjimų apimtį.

Taip pat pažymime, kad:

- valstybės ižde atidaromų įstaigų tvarkomų sąskaitų skaičius nebus ribojamas;
- valstybės biudžeto lėšas, pajamų įmokas, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos projektų ir iš kitų šaltinių įgyvendinamų projektų, taip pat paramos, tikslinio finansavimo ir kitas lėšas bus galima laikyti atskirose įstaigų tvarkomose sąskaitose valstybės ižde (suteikti šioms sąskaitoms specifinį pavadinimą, mokėjimo paskirtyje nurodyti norimą informaciją);
- sąskaitose esančiomis lėšomis disponuos ir mokėjimų operacijas iš įstaigos sąskaitos atliks pati įstaiga, jai bus užtikrintos pagrindinės funkcinės galimybės, leidžiančios tvarkyti įstaigos sąskaitose esančias lėšas (pavyzdžiui, standartinės elektroninės bankininkystės galimybės dėl sąskaitų išrašų formavimo), siekiama diegti ir vykdyti momentinius mokėjimus;
- funkcinių galimybių, kurios patenka ir kurios nepatenka į Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistemos apimtį, sąrašas pateikiamas šio rašto priede. Pažymime, kad sąskaitų tipai, funkcinės galimybės, patenkančios į VIKSVA apimtį, ir kita sąskaitoms valdyti ir mokėjimo operacijoms vykdyti būtina informacija bus nustatyta finansų ministro įsakymu. Jeigu dėl įstaigos

veiklos specifikos bus papildomų poreikių (pavyzdžiui, dėl tarptautinių mokėjimų ir valiutos konvertavimo operacijų atitinkamomis užsienio valiutomis), įstaigos galės toliau naudotis bankų ar kitų kredito įstaigų teikiamomis paslaugomis.

Numatoma, kad įstaigų valdomos lėšos į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde bus perkeliamos tokiu eiliškumu:

- biudžetinių įstaigų, išskyrus biudžetines įstaigas, kurių savininkė yra savivaldybė, lėšos;
- finansinių priemonių ir fondų, skirtų finansinėms priemonėms įgyvendinti, lėšos;
- viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba dalininkė, turinti daugiau kaip pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė, išskyrus ligonines, lėšos;
- Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administruojamų mokesčių fondų lėšos;

- Valstybinės ligonių kasos administruojamo fondo lėšos (tame pačiame etape įtraukiant ligoninių valdomas lėšas), teritorinių ligonių kasų lėšos;

- Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamų fondų lėšos, teritorinių skyrių lėšos. Dėl didelės gaunamų bei atliekamų mokėjimų apimties (šių įstaigų mokėjimai sudaro didžiąją dalį visų įstaigų gaunamų bei atliekamų mokėjimų) šios įstaigos ir jų valdomos lėšos į bendrą išdo sąskaitą galės būti įtrauktos tik užtikrinus sklandų ir patikimą bendros išdo sąskaitos veikimą (tolesniuose plėtros etapuose, bet ne vėliau kaip iki 2028 metų). Atkreiptinas dėmesys, kad Garantinio fondo laikinai laisvos lėšos ir toliau bus laikomos Finansų ministerijos tvarkomoje valstybės išdo sąskaitoje, kurią valdys ir sprendimus dėl laikinai laisvų Garantinio fondo lėšų investavimo priims Finansų ministerija. Garantinio fondo lėšos bus kaupiamos ir saugomos Garantinio fondo valdybos sąskaitoje, kuri bus atidaryta ne finansų įstaigoje, o įstaigos (Garantinio fondo valdybos) tvarkomoje sąskaitoje valstybės išde, išskyrus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo (įsigaliosiančio 2023 m. sausio 1 d.) 3 straipsnio 4 dalyje numatytas sąlygas (išimtis), kada įstaigos valdomos lėšos gali būti laikomos finansų įstaigose.

Valstybinės aukštosios mokyklos ir jų įsteigtos įstaigos neįtrauktos į įstaigų, kurių valdomos lėšos perkeliamos į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde, sąrašą ir lėšų perkėlimo grafiką atsižvelgiant į tai, kad Valstybės išdo įstatymas valstybinėms aukštosioms mokykloms netaikomas.

Siekiant sudaryti sąlygas įstaigoms laiku inicijuoti galiojančių sutarčių su finansų įstaigomis nutraukimą ar keitimą, esant poreikiui, laiku pradėti pirkimus dėl finansinių paslaugų, kurių įstaigos negalės gauti dėl valstybės išdo funkcinų ir techninių apribojimų, su įstaigų, kurių valdomos lėšos perkeliamos į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde, sąraše ir lėšų perkėlimo grafike, kuris teikiamas tvirtinti Nutarimo projektu, nurodytomis įstaigomis darbo tvarka bus derinamos konkrečios įstaigų valdomų lėšų perkėlimo į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde datos ir teikiama kita joms būtina informacija. Pažymime, kad priėmus Nutarimo projektą numatoma toliau vertinti įstaigų poreikius ir plėsti VIKSVA funkcines galimybes.

Atsižvelgiant į tai, kad VIKSVA bus teikiamos ne visos finansų įstaigų paslaugos, įstaigoms bus taikomos išimties, kada jos turės galimybę palikti sąskaitas finansų įstaigose. Išimties bus tvirtinamos finansų ministro įsakymu. Atsižvelgiant į įstaigų pastabas, pagal Valstybės išdo įstatymo 3 straipsnio 4 dalį numatomos taikyti išimties šiais atvejais:

- jei įstaiga įgyvendina ES struktūrinių fondų ar kitų donorų arba tarptautinių organizacijų finansuojamus projektus (toliau – projektas) ir pagal jau pasirašytą atitinkamo projekto įgyvendinimo bei finansavimo sutartį projektui skiriamos lėšos pervedamos į finansų įstaigoje atidarytą sąskaitą, sąskaitos perkėlimas priklausys nuo projekto pabaigos. Projekto sąskaita turi būti perkeliama į VIKSVA, jei atitinkamas projektas baigiasi vėliau nei 3 mėnesiai nuo įstaigos lėšų perkėlimo į įstaigos tvarkomą sąskaitą valstybės išde. Įgyvendinant kitus projektus įstaigoms bus suteiktas pereinamasis laikotarpis, kurio metu įstaigos VIKSVA turės atidaryti naujas projektų lėšoms skirtas sąskaitas ir galės pakeisti turimas projektų įgyvendinimo ir finansavimo sutartis, nurodydamos naujus sąskaitų numerius;

- jei įstaiga turi galiojančią sutartį su finansų įstaiga dėl konkrečių sąskaitų galiojimo terminų ir sutartis negali būti nutraukta nepatiriant finansinių pasekmių, šiose sąskaitose esančių lėšų perkėlimas į VIKSVA gali būti pavėlinamas iki sutarties su finansų įstaiga galiojimo pabaigos;

- jei įstaiga vykdo veiklą, susijusią su tiesioginiu skolinimu fiziniams ar juridiniams asmenims gražintinai, ir turi didelį skaičių (per 500) paskolos gavėjų (pavyzdžiui, uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros administruojamas Daugiabučių namų modernizavimo fondas, uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ administruojamos tiesioginės skolinimosi priemonės ar pan.), su atitinkama skolinimosi priemone susijusios galiojančios sutartys gali būti nekeičiamos ir gali būti paliekamos šiuo metu naudojamos sąskaitos finansų įstaigose. Tačiau, jei yra pasirašomos naujos su atitinkamų priemonių įgyvendinimu susijusios sutartys, su šiomis sutartimis susijusioms lėšoms turi būti atidaromos naujos sąskaitos VIKSVA. Ilguoju laikotarpiu (kai bus įvykdytos visos šiuo metu galiojančios sutartys) visos su šiomis priemonėmis susijusios lėšos būtų perkeliamos į VIKSVA;

- jei įstaigos veiklą reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta prievolė įstaigai atidaryti sąskaitas bankuose ar kitose kredito įstaigose, arba lėšų laikymą reglamentuojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytas įpareigojimas įstaigai dėl lėšų laikymo ir (arba) efektyvaus lėšų valdymo, pagrįsto palankiausiomis rinkos sąlygomis. Pažymėtina, kad tais atvejais, jeigu įstaigos depozitinės lėšas laiko vykdydamos teisės aktuose joms nustatytas funkcijas (pavyzdžiui, kaip piniginę įmoką ar užstatą, kuris skiriamas konkrečioms teisės aktuose numatytiems tikslams), tokias lėšas įstaigos galės laikyti atskirose įstaigos tvarkomose sąskaitose valstybės išde, nebent įstaigoms taikomuose specialiuose įstatymuose nurodyta, kad depozitinės sąskaitos turi būti atidaromos banke ar kitoje kredito įstaigoje;

- jei įstaigos veiklai reikalingos sąskaitos atidarytos užsienio finansų įstaigose;

- jei sąskaitos finansų įstaigose būtinos kriminalinės žvalgybos subjektams ir kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms kriminalinei žvalgybai finansuoti, žvalgybos institucijoms žvalgybai ir kontržvalgybai finansuoti.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad tokiu atveju įstaigos turi užtikrinti, kad pagal nustatytas išimtis ne valstybės išde atidarytos sąskaitos būtų naudojamos atsiskaitymams vykdyti, o ne lėšoms kaupti, tokiu būdu užtikrinant vienodus kredito rizikos ir likvidumo valdymo, finansavimo, lėšų kontrolės ir prognozavimo standartus bei sumažinant lėšų praradimo riziką.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Nutarimo projekto numatomo teisinio poveikio vertinimas neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektas buvo teiktas institucijoms išvadoms gauti. Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Viešųjų pirkimų tarnyba, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Valstybės saugumo departamentas, uždaroji akcinė bendrovė Žemės ūkio paskolų garantijų fondas pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Neatsižvelgta į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, viešosios įstaigos Valakupių reabilitacijos centro pastabas.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Valstybės išdo departamento (direktorė Rasa Kavolytė, tel. (8 5) 239 0270, el. p. Rasa.Kavolyte@finmin.lt) Mokėjimo operacijų ir sąskaitų valdymo skyriaus vedėja Živilė Grigienė, tel. (8 5) 219 4486, el. p. Zivile.Grigiene@finmin.lt, ir Mokėjimo operacijų ir sąskaitų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Virginija Navienė, tel. (8 5) 239 0071, el. p. Virginija.Naviene@finmin.lt.

PRIDEDAMA.

1. Nutarimo projektas, 21 lapas.
2. Funkcinių galimybių, kurios patenka ir kurios nepatenka į Valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistemos apimtį, sąrašas, 2 lapai.
3. Derinimo pažyma, 10 lapų.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė

Živilė Grigienė, tel. (8 5) 219 4486, el. p. Zivile.Grigiene@finmin.lt
Virginija Navienė, tel. (8 5) 239 0071, el. p. Virginija.Naviene@finmin.lt